

Българско музикознание *Bulgarian Musicology*

XLIV / 2020 / № 4

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
Институт за изследване на изкуствата
BULGARIAN ACADEMY OF SCIENCES
Institute of Art Studies

- Музикална история / Musical History*
- Анна Петрова-Форстер* Даниел Щайбелт в историята на клавирната музика (последните десетилетия на XVIII и началото на XIX век) / *Daniel Steibelt in the History of Piano Music over the Last Decades of the 18th and the Beginning of the 19th Centuries*.....3
- Росица Тодорова* Христо Пипков – основоположник на музикантската фамилия Пипкови. Историко-генеалогична перспектива (180 години от рождението и 120 години от смъртта му) / *Christo Pipkoff, Founder of the Pipkoffs Musical Dynasty. Historical and Genealogical Perspective (the 180th and 120th Anniversaries of his Birth and Death)*.....30
- Музикална култура / Musical Culture*
- Любомир Кутин* Фестивалът на оперното и балетното изкуство в Стара Загора между 2015 и 2019: опит за оценка / *The Festival of the Opera and Ballet Arts in Stara Zagora between 2015 and 2019: an Attempt at Evaluation* 52

<i>Диана Данова- Дамянова Diana Danova- Damianova</i>	Съвременна музика в програмата на Международния фестивал „Софийски музикални седмици“ от средата на 80-те до средата на 90-те години на ХХ век. Репертоарни акценти / Contemporary Music in the Programmes of Sofia Music Weeks International Festival between the mid-1980s and the mid-1990s. Repertoire Highlights 78
<i>Полина Антонова Polina Antonova</i>	<i>Интервюта / Interviews</i> Особеният случай в практиката на проф. Панка Пелишек. Разговор с проф. Милена Моллова / A Specific Case in Prof. Panka Pelischek's Practice. Conversation with Prof. Milena Mollova 107
<i>Георги Фотев Georgy Fotev</i>	<i>Рецензии / Reviews</i> Кристина Япова: „Знанието за музиката. Исторически рефлексии, философски перспективи“ / Kristina Yanova: “The Knowledge of Music. Historical Reflections, Philosophical Perspectives” 120
<i>Елисавета Вълчинова- Чендова Elisaveta Valchinova- Chendova</i>	Михаил Луканов: „Музиката на арената на българския цирк. Исторически и теоретични аспекти“ / Mihail Lukanov: “Music on the Bulgarian Circus Arena. Historical and Theoretical Aspects” 125

МУЗИКАЛНА ИСТОРИЯ MUSICAL HISTORY

Даниел Щайбелт в историята на клавирната музика (последните десетилетия на XVIII и началото на XIX век)

Анна Петрова-Форстер*

Резюме: Студията е част от обемно изследване, посветено на непознатата европейска клавирна музика от втората половина на XVIII и началото на XIX век. Това е период, който все още не е изследван обстойно, но е изключително интересен поради появата и интензивното бързо усъвършенстване на новия инструмент пианофорте и голямото количество произведения за него, създадени в кратък отрязък от време. Истински феномен в историята на клавирната музика на прелома на тези два века е германецът Даниел Щайбелт / Daniel Steibelt (1765 – 1823), един от първите пътуващи пианисти-виртуози, а в очите на много свои съвременници – и един от първите романтични композитори. Творчеството му е забравено след смъртта му и към края на XIX век Щайбелт е заклеймен като посредствен композитор. Единствената му биография е изпъстрена с грешки, произведенията му не са преиздавани. Днес името на Щайбелт се споменава само във връзка с музикалния дуел през 1800 между него и Лудвиг ван Бетовен, превърнал се в легендарна история. Моите проучвания представят Щайбелт като майстор в изпълненията на инструмента пианофорте и като автор на обширно и интересно клавирно творчество, което би обогатило педагогическата литература.

Ключови думи: *клавирно изкуство, пианофорте, Германия, Даниел Щайбелт, музикално творчество*

* Анна Петрова-Форстер – преподавател и пианист, Цюрих, Швейцария;
email: annapetrovaforster@gmail.com

des Klavierbauers Johann Baptist Streicher 1821 – 1822: Text und Kommentar. Hans Schneider Tutzing, 2009.

Thayer's life of Beethoven. Princeton University Press, 1970.

Tomaschek, Jan. Autobiographie. Libussa. Prague: Jahrbuch für Musik IV (1845 – 1849).

Wegeler, Franz Gerhard und **Ferdinand Ries.** Biographische Notizen über Ludwig van Beethoven. Coblenz: Bädeker, 1838.

Daniel Steibelt in the History of Piano Music over the Last Decades of the 18th and the Beginning of the 19th Centuries

Anna Petrova-Forster

This article is part of a larger study examining unknown European piano music from the second half of the eighteenth and the beginning of the nineteenth centuries. This is a still underexplored period, albeit a profoundly interesting one due to the advent as well as the intensive and rapid development of a new instrument, namely the pianoforte for which a great number of pieces were composed within a very short time. A real phenomenon in the history of piano music at the turn of the two centuries was the German-born Daniel Steibelt (1765 – 1823), one of the earliest virtuosi pursuing a career as an itinerant pianist and, in the eyes of many of his contemporaries, one of the earliest Romantic composers. After his death his oeuvre fell into oblivion and by the end of the nineteenth century he was deemed to be a mediocre composer. His sole biography is riddled with errors and his works have never been republished. Presently, Daniel Steibelt's name is only mentioned in reference to a legendary piano duel of 1800 between him and Beethoven. My study presents Steibelt as a master of piano playing and a composer of an extensive and interesting body of piano works that could enrich the pedagogical literature.

Keywords: *pianism, pianoforte, Germany, Daniel Steibelt, compositional oeuvre*

Anna Petrova-Forster

Teacher and pianist, Zurich, Switzerland;
email: annapetrovaforster@gmail.com

**Христо Пипков – основоположник
на музикантската фамилия Пипкови.
Историко-генеалогична перспектива
(180 години от рождението
и 120 години от смъртта му)**

Росица Тодорова*

Резюме: Христо Пипков е родоначалникът на музикантската фамилия Пипкови – според моите проучвания тя е най-ранната музикантска фамилия, която присъства активно в българската култура в продължение вече на две столетия. Той е първият значителен български професионален кларинетист. Неговите музикантски дарби се проявяват чрез диалектичното единство на двете представителни музикалнотворчески сфери: на изпълнителското изкуство, и на композиторската изява. Внукът Любомир Пипков е знаково име в българската музика и вниманието на изследователите е насочено към него. Но разностранната надареност на сина Панайот Пипков, един от нашите музикални първомайстори, не получава по-специален интерес освен документално исторически, а за бащата Христо Пипков сведенията са оскъдни и самостоятелно научно изследване липсва. Издирените нови архивни и други данни дават основание името на Христо Пипков да присъства в енциклопедичните издания като кларинетист-изпълнител, педагог и капелмайстор, и като родоначалник на музикантско потекло, което развива заложените дарби.

Ключови думи: *Христо Пипков, кларинетист, музикална генеалогия, българска музикална култура*

* Доц. д-р Росица Тодорова – Факултет по науки за образованието и изкуствата, Софийски университет „Св. Климент Охридски“;
email: rositsa.todorova2010@gmail.com

ветен на изкуството и просвещението на българския народ. Рубрика „Музика“, 25.08.2017, II звуков файл [Pipkoff, Lubomir. Interview from 1971 – In: Panayot Pipkoff – zhivot, posveten na izkustvoto i prosveshthenieto na balgarskia narod. Rubrika „Muzika“, 25.08.2017, II zvukov fayl], <https://archives.bnr.bg/panajot-pipkov-zhivot-posveten-na-izkustvoto-i-prosveshthenieto> (2.10.2020).

Редакционна. За историята на песента „Откак се е, мила моя майко ле, зора зазора“, запазена през вековете и за вековете, запис 1980 – В: „Дела и документи“ – образът на България, събран в една рубрика. Рубрика: БНР през годините, 21.02.2020, I звуков файл. [Redakzionna. Za istoriyata na pesenta „Otkak se e, mila moya mayko le, zora zazorila“, zapazena prez vekovete i za vekovete, rec. 1980 – In: „Dela i dokumenti“ – obrazat na Bulgaria, sabran v edna rubrika. Rubrika: BNR prez godinite, 21.02.2020, I zvukov fayl], <https://archives.bnr.bg/dela-dokumenti-obrazat-na-balgariya-sabran-v-edna-rubrika> (2.10.2020).

Christo Pipkoff, Founder of the Pipkoffs Musical Dynasty. Historical and Genealogical Perspective (the 180th and 120th Anniversaries of his Birth and Death)

Rositsa Todorova

Christo Pipkoff founded the Pipkoffs musical dynasty, and according to my research this is the earliest musicians' family which has actively been involved in Bulgaria's culture for two centuries now. He was the first significant professional clarinetist in this country and a prolific musician whose many talents were manifest in a dialectical unity across two representative fields of music – performing arts and composition. His grandson, Lubomir Pipkoff, was an important figure in Bulgarian music and is presently a focal point of research. His son, Panayot Pipkoff, a man of multifaceted abilities and one of Bulgaria's musical pioneers, failed to draw any special attention apart from a mere documentary and historical interest. We only have scanty information about his father Christo Pipkoff and no monograph on him at all. The new archival and other records provide grounds for entering his name in encyclopaedias and reference books as a clarinetist, teacher and kapellmeister, as well as a forefather of generations of musicians who have been building on his legacy.

Keywords: *Christo Pipkoff, clarinetist, musical genealogy, Bulgaria's musical culture*

Assoc. Prof. Rositsa Todorova, PhD
Faculty of Educational Studies and the Arts,
Sofia University St. Kliment Ohridski;
email: rositsa.todorova2010@gmail.com

МУЗИКАЛНА КУЛТУРА MUSICAL CULTURE

Фестивалът на оперното и балетното изкуство в Стара Загора между 2015 и 2019: опит за оценка

Любомир Кутин*

Резюме: Фестивалът на оперното и балетното изкуство (ФОБИ) – Стара Загора е първият български форум в тези музикални жанрове. Създаден през 1967 година като Декемврийски музикални дни и трансформиран през 1974 до сегашния си вид, той фокусира в своето съдържание голяма част от българското музикално творчество от втората половина на 20 век. През последните две десетилетия ФОБИ търси пътища за утвърждаване в новите обществено-икономически условия. Авторът, използвайки своите изследвания, посветени на фестивалите, на основата на богат емпиричен материал анализира разнообразни данни и аргументира оценка на последните пет издания на форума в Стара Загора. Представената методология за оценка съдържа в по-голямата си част инвариантни характеристики, които могат да послужат за наблюдение и оценка на други фестивални събития.

Ключови думи: *Фестивал на оперното и балетното изкуство – Стара Загора, наблюдение на фестивали, оценка на фестивали, фестивално съдържание, планиране на фестивал, публичност на фестивал*

Фестивалът на оперното и балетното изкуство (ФОБИ) – Стара Загора е първият специализиран форум за опера и балет в Бълга-

---

* **Д-р Любомир Кутин** – АРТ ДИАЛОГ ЕООД, консултант;
e-mail: lkutin59@gmail.com

Sofia: Balgarska festivalna asotsiatsiya, 2015], <http://www.bfa.bg/> (30.07.2017).

Кутин, Любомир. Българските фестивали: категории и система на оценка. София: Авангард Прима, 2014 [Kutin, Lyubomir. Balgarskite festivali: kategorii i sistemi za ozenka. Sofia: Avangard Prima, 2014].

Кутин, Любомир. Светът на фестивалите. Варна: МС, 2018 [Kutin, Lyubomir. Svetat na festivalite. Varna: МС, 2018].

Кутин, Любомир. За една възможна оценка на сценичните изкуства. 2019 [Kutin, Lyubomir. Za edna vazmozhna otsenka na stsenichnite izkustva], <https://lykutin.blogspot.com/2019/04/blog-post.html> (23.06.2020).

Рецитали и концерти – Национален статистически институт [Retsitali i kontserti – Natsionalen statisticheski institut], <https://www.nsi.bg/bg/content/рецитали и концерти> (23. 06. 2020).

Томова, Биляна, Диана Андреева, Любомир Кутин. Календар на културните събития в Столична община – реалности, проблеми, перспективи. София: DMT Product, 2013 [Tomova, Bilyana, Diana Andreeva, Lyubomir Kutin. Kalendar na kulturnite sabitia v Stolichna obshtina – realnosti, problemi, perspektivi. Sofia: DMT Product, 2013].

Inkei, Peter. The Rating System of Hungarian Festivals. The Budapest Observatory, 2010, http://www.budobs.org/pdf/Festrating_HU.pdf (14.04.2014).

The Festival of the Opera and Ballet Arts Stara Zagora between 2015 and 2019: an Attempt at Assessment

Lyubomir Kutin

Summary: The Festival of the Opera and Ballet Arts (FOBA) – Stara Zagora is the first Bulgarian forum of these musical genres. Created in 1967 as “December Music Days” and transformed in 1974 into its present form, it focuses on a large part of the Bulgarian music creative activity from the second half of the 20th century. For the last two decades, FOBA has been looking for recognition in the new social and economic conditions. On the basis of rich empirical material and using his studies dedicated to the festivals, the author analyses diverse data and provides firm grounds for an evaluation of the last five editions of the forum in Stara Zagora. The presented assessment methodology mostly contains invariable characteristics which could serve as an observation and assessment tool for other festival events.

Key words: *Festival of the Opera and Ballet Arts – Stara Zagora, observation of festivals, assessment of festivals, festival content, planning of a festival, publicity of a festival*

Lyubomir Kutin PhD
ART DIALOGUE LTD,
consultant;
e-mail: lkutin59@gmail.com

Съвременна музика в програмата на Международния фестивал „Софийски музикални седмици“ от средата на 80-те до средата на 90-те години на ХХ век. Репертоарни акценти

Диана Данова-Дамянова*

Резюме: Създаден през 1970 със заявката за представяне на творчество от всички епохи, жанрове и континенти, фестивалът „Софийски музикални седмици“ си поставя за цел и запознаването на публиката с нови или малко изпълнявани опуси. Многоликостта на фестивала предполага равнопоставеност на различни по своята стилистика произведения, но в първите издания съвременната музика присъства по-скоро като изпълнителски предложения. От средата на 80-те години на ХХ век в репертоарния план на вече утвърдения форум навлизат творби на световния и на българския музикален авангард с новаторски търсения и различна естетика в резултат на специално програмиране. 1986 година е особено интересна в аспекта „съвременна музика“, защото бележи началото на концепционно обусловеното ѝ присъствие.

Настоящият текст е опит за представяне на репертоара, отнасящ се по-скоро към музиката „на днешния ден“ в най-авторитетния в разглеждания период столичен международен фестивал. Без да е изчерпателно, изложението се фокусира върху някои акценти от фестивалния афиш в периода 1986 – 1994. Селекцията на разглежданите събития е направена през двойната призма на организаторските намерения и оценката на анализаторите.

Ключови думи: *„Софийски музикални седмици“, съвременни творби, програмиране, обществен резонанс*

* Гл. ас. д-р Диана Данова-Дамянова – Сектор „Музика“,
Институт за изследване на изкуствата, Българска академия на науките;
email: diana_d91@abv.bg

Contemporary Music in the Programmes of Sofia Music Weeks International Festival between the mid-1980s and the mid-1990s. Repertoire Highlights

Diana Danova-Damianova

The International Music Festival “Sofia Music Weeks” was founded in 1970 with the aim of presenting works from all continents, periods and genres as well as familiarising Bulgarian audiences with new and rarely performed pieces. This diversity of the festival suggests a broad representation of various styles; yet, in its earliest editions contemporary music was presented rather in the form of proposals by performers. Since the mid-1980s, the programmes of the already established event have begun to include (as a result of special programme arrangements) works by the international and Bulgarian musical avant-garde featuring innovative pursuits and different aesthetics. Particularly interesting in terms of contemporary music was 1986, which marked its presence in conceptual terms. This article seeks to present the repertoire referring rather to “today’s” music of the most authoritative international festival held in Sofia during the said period. With no claims to being exhaustive, this paper focuses on some highlights in the period from 1986 to 1994. The selection of the events under consideration was made through the double prism of organisers’ intentions and evaluations of analysts.

Keywords: *Sofia Music Weeks, contemporary works, programming, response from audiences*

Asst. Prof. Diana Danova-Damyanova, PhD
Music Department,
Institute of Art Studies, Bulgarian Academy of Sciences;
email: diana_d91@abv.bg

A Specific Case in Prof. Panka Pelischek's Practice. Conversation with Prof. Milena Mollova

Polina Antonova

The conversation reveals main components of the teaching practice of Prof. Panka Pelischek (1899 – 1992), a major figure in Bulgarian pianistic culture from the previous century with an outstanding contribution to developing, building and establishing European and international recognition of the Bulgarian pianistic school for over six decades. Prof. Milena Mollova is an important figure in Bulgaria's national pianistic musicianship, who has gained global recognition for her performances. She is also one of Prof. Panka Pelischek's most brilliant students. She provides essential information about the main principles, approaches, aesthetic views, ideas and repertoire choices of her teacher. This article highlights a specifically successful method used by Panka Pelischek in her work with her exceptionally gifted students.

Asst. Prof. Polina Antonova, PhD

Music Department,
Institute of Art Studies, Bulgarian Academy of Sciences;
email: pooli@abv.bg

**Kristina Yanova: “The Knowledge of Music.
Historical Reflections, Philosophical Perspectives”**

T. 1. Sofia: IAS – BAS, 2020. 368 p. (ISBN 978-954-8594-844)

T. 2. Sofia: IAS – BAS, 2020. 370 p. (ISBN 978-954-8594-905)

Georgy Fotev

Kristina Yanova’s two-volume book “The Knowledge of Music. Historical Reflections, Philosophical Perspectives” is a large-scale analytical and philosophical-musicological study of the phenomenon of European music. The focus is on the history of knowledge of European music from Pythagoras and the Pythagoreans to Schoenberg and Adorno. The history of European knowledge of music reveals the history of music in the epoch-making individuation of European music. This is an internalist reconstruction. The remarkable work of Kristina Yanova emphasizes the growth of key concepts of musical knowledge as well as their interpretation, which is a process of rethinking.

**Проф. д.ф.н. Георги Фотев –
социолог**

Почетен професор на
Нов български университет;
email: georgy.fotev@abv.bg

**Prof. DSc Georgy Fotev –
sociologist**

Professor emeritus of
New Bulgarian University;
email: georgy.fotev@abv.bg

Mihail Lukanov: “Music on the Bulgarian Circus Arena: Historical and Theoretical Aspects”

Sofia: IAS – BAS, De Artibus Monographiae 2, 2020. 200 p.
(ISBN 978-954-8594-80-6)

Elisaveta Valchinova-Chendova

Mihail Lukanov’s book is dedicated to the music performed on circus arenas in Bulgaria. Within Bulgarian musicology this topic has so far been viewed as a specific form of popular culture which involves the participation of performers and artists representing various musical genres. For the first time, it gets now formulated as an independent object of scientific interpretation. The historical framework of the research spans from the end of the 19th century (when the interest in circus art arose in our country and the first Bulgarian circuses appeared, the first one being “Bulgarian Flag” founded in 1897) all the way up to the end of the 1980s (when live music was replaced by pre-recorded music). Key figures and ensembles have been outlined and certain specifics of their art have been brought out. The research is based on a rich theoretical literature as well as historical and historiographical research.

The text is structured in seven main chapters. The first chapter advances arguments for the concept of *music within the circus* and its semantic difference from *circus music*. The next three chapters trace the history of music on circus arenas in Bulgaria and the most important tours abroad of Bulgarian circus troupes in the 1950s and 1960s. Central to the study are the two “portrait” chapters (namely the fifth and sixth ones). The musical art of prominent circus arena names in the field of musical clowning (buffoonery and musical eccentricity) gets analyzed, e.g. Kosta Kertikov (Kertika), Caesar Imbrosh (Lolo), Penka Ivanova-Silagi, Todor Kozarov and Hristo Yanakiev, Kiril Dimitrov (Koko), the Buffosynchronists, the Harizanovs family, as well as performances of the most famous versifiers – Stoyan Milenkov, Jakob Goldstein and Assen Bogdanov (Uncle Asso). The last chapter is concerned with the concept of musical virtuosity in circus performances considering its semantic ambivalence in that context. There are appendages containing conversations with musicians related to the topic of circus music. Combining various research approaches, Mihail Lukanov’s book is a contribution to the Bulgarian music science.

Проф. д.изк. Елисавета Вълчинова-Чендова

Сектор „Музика“,
Институт за изследване на изкуствата,
Българска академия на науките;
email: eli_valchinova@abv.bg

Prof. Elisaveta Valchinova-Chendova, DSc

Music Department,
Institute of Art Studies,
Bulgarian Academy of Sciences;
email: eli_valchinova@abv.bg